

27.01.2012

mun. Chișinău

Judecătoria Centru, mun. Chișinău

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul V. Brașoveanu

Grefier

V. Postevca

examinând în ședință publică pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Partidul Comuniștilor din Republica Moldova către Asociația pentru Democrație Participativă „ADEPT”, Asociația Presei Independente, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției, Centrul de Promovare a Libertății de Exprimare și a Accesului la Informație „Acces-info”, Centrul pentru Jurnalism Independent, Centrul de Investigații Jurnalistice, Fundația Soros-Moldova privind constatarea ca fiind defăimătoare informația ce se referă la concurentul electoral Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, publicată în buletinul "Cunoaște-ți candidatul!" și interzicerea răspîndirii acestuia, a

CONSTATAT:

Reclamantul s-a adresat în judecată cu cererea dată indicînd că reclamații - 7 organizații neguvernamentale membri a Inițiativa Civică pentru un Parlament Curat (ICPC), a lansat la 19 noiembrie 2010, lista candidaților considerați incompatibili cu funcția de deputat în urma monitorizării efectuate de jurnaliști de investigație.

Potrivit paginii web www.moldovacurata.md, monitorizarea propriu-zisă a fost efectuată de un grup de jurnaliști de investigație. Ulterior, informația prezentată de aceștia a fost verificată de referenți, juriști și de membrii ICPC.

Lista candidaților considerați incompatibili cu funcția de deputat include 22 persoane de la concurentul electoral Partidul Comuniștilor din Republica Moldova și este publicată în buletinul "Cunoaște-ți candidatul!", elaborat de ICPC.

Buletinul prezintă argumentele privind incompatibilitatea cu funcția de deputat a unor candidați de pe listele PCRМ, din perspectiva unor criterii de integritate pe care ICPC le consideră obligatorii pentru deputații în parlament.

Buletinul a fost tipărit în 200 mii de exemplare și în prezent este în proces de distribuire în toate localitățile Republicii Moldova. Varianta electronică a buletinului poate fi accesată și pe site-ul campaniei: www.moldovacurata.md. PCRМ condamnă campania denigratoare lansată împotriva sa de către reclamați.

Acest proiect are un scop bine determinat - discreditarea cu orice preț a celui mai puternic partid din Moldova, și anume Partidul Comuniștilor din Republica Moldova.

Astfel, consideră evidentă conotația pur electorală a acestui proiect, atunci cînd înainte de alegeri începe distribuirea pe întreg teritoriul țării a sute de mii de broșuri prin care se aduc grave învinuiri candidaților PCRМ, învinuiri care nu sînt confirmate nici printr-o probă, nici printr-o hotărîre definitivă a instanței de judecată, încălcîndu-se astfel cel mai important principiu al unui stat de drept - prezumpția nevinovăției.

Astfel, în temeiul Legii nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, art. 16 din Codul civil și Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 2 din 15 noiembrie 2010 solicită, A constata ca fiind defăimătoare informația ce se referă la concurentul electoral Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, publicată în buletinul "Cunoaște-ți candidatul!" și a interzice răspîndirea acestuia.

În ședința de judecată reprezentantul reclamantului acțiunea a susținut-o integral solicitînd admiterea ei menționînd că prin Buletinul „Cunoaște-ți candidatul!” a fost lezată grav imaginea concurentului electoral PCRМ, or subiect al campaniei electorale pentru alegerile parlamentare sînt PARTIDELE și nu candidații pe listele electorale ale acestora. În conformitate cu prevederile art. 1 din Codul electoral, în cazul alegerilor parlamentare sînt considerați concurenți electorali candidații independenți, înregistrați de Comisia Electorală Centrală, precum și partidele, alte organizații social-politice și blocurile electorale, ale căror liste de candidați au fost înregistrate de Comisia Electorală Centrală. Potrivit Buletinului „Cunoaște-ți candidatul!”, pe fila 1 se menționează că „mai mulți candidați nu întrunesc criteriile de integritate morală ale societății civile.

Astfel, această broșură cuprinde candidații partidelor care participă în cursa electorală și care în opinia pîrîților nimeresc sub asemenea criterii ca: vinovați de protecționism, trafic de influență, comportament împotriva statului de drept, administrare defectuoasă, impozite/amenzi neachitate, etc.

Reprezentantul reclmaților, acțiunea n-a recunoscut solicitînd respingerea integrală a acțiunii ca fiind neîntemeiată din următoarele motive:

Astfel, Inițiativa Civică pentru un Parlament Curat (ICPC) a fost lansată în luna noiembrie 2008 de către 7 organizații neguvernamentale: Asociația pentru Democrație Participativă „ADEPT”, Asociația Presei Independente, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției, Centrul pentru Jurnalism Independent, Centrul de Investigatii Jurnalistice și Fundația Soros Moldova.

Scopul ICPC este de a preveni alegerea candidaților compromiși sau corupți prin prezentarea alegătorilor a informației obținute în urma monitorizării și confruntării acestora cu criteriile de integritate.

Buletinul „Cunoaște-ți candidatul!”, elaborat de ICPC în cadrul unei campanii de informare, prezintă argumente privind incompatibilitatea cu funcția de deputat a unor candidați de pe listele partidelor înscrise în cursa electorală, din perspectiva unor criterii de integritate, pe care Inițiativa le consideră obligatorii pentru deputații în Parlamentul Republicii Moldova.

Monitorizarea a fost realizată în baza următoarelor criterii de evaluare:

- averi și venituri necorespunzătoare;
- utilizarea resurselor administrative în folos personal sau de partid;
- utilizarea poziției de serviciu în interes personal sau de familie, protecționism, trafic de influență;
- administrare defectuoasă, impozite/amenzi neachitate; comportament împotriva statului de drept;
- imaginea publică a candidatului;
- traseism politic.

Monitorizarea propriu-zisă a fost efectuată de un grup de jurnaliști de investigație. Ulterior, informația prezentată de aceștia a fost verificată de referenți, juriști și membrii Inițiativei.

La etapa finală, pe data de 11 noiembrie 2010, lista candidaților considerați incompatibili cu funcția de deputat din perspectiva criteriilor de integritate enunțate mai sus a fost remisă partidelor politice din care fac parte. Partidele au avut ocazia fie să prezinte contraargumente la informația prezentată, fie să excludă candidații respectivi din lista lor pînă pe data de 15 noiembrie 2010. Nici un partid nu a prezentat vre-o reacție.

Pe data de 22 noiembrie 2010, după ora 19.00, reprezentantul PCRМ în CEC a expediat în adresa ICPC o cerere prealabilă, prin care „Concurentul electoral PCRМ îndeamnă autorii acestei capodopere să renunțe la acest proiect rușinos și denigrator la adresa sa și a candidaților săi pentru funcția de deputat în Parlament. Totodată, PCRМ anunță că nu va permite nimănui să dezinformeze și să manipuleze opinia publică prin astfel de metode josnice, iar toate acțiunile acestor organizații vor fi atacate în toate organele competente, CEC, instanțele de judecată etc, și va solicita repararea tuturor prejudiciilor aduse prin tirajarea acestor minciuni.

Consideră că cererea este în contradicție cu prevederile Legii nr.64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare

Cerințele formulate de PCRМ în cererea de chemare în judecată sunt în contradicție cu litera și spiritul Legii nr.64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare.

Astfel, potrivit alin.2 din art.6 al Legii nr.64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare „apărarea onoarei, demnității sau reputației profesionale nu poate prevala asupra libertății publicului de a primi informații de interes public”.

Cererea reclamantului este neîntemeiată, deoarece nu conține nici argumente, nici dovezi cu privire la următoarele capete care, în conformitate cu alin. 1 din art.24 al Legii nr.64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, trebuiau să fie dovedite de către reclamant:

- informația îl vizează și este defăimătoare;
- informația constituie o relatare cu privire la fapte și este în esență falsă; sau judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient;
- existența și quantumul prejudiciului cauzat”

Totodată, consideră că în conformitate cu art.18 al Legii nr.64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, reclamantul urma să mai indice:

dacă informația comportă caracter defăimător;

dacă informația se bazează pe fapte în esență false;

dacă informația se referă la o chestiune de interes public;

dacă informația defăimătoare a cauzat prejudicii morale și materiale și care este întinderea reală a acestor prejudicii;

consideră că cerințele formulate de PCRМ în cererea de chemare în judecată sunt în contradicție cu recomandările Consiliului Europei, Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Jurisprudența CEDO

Acțiunea Inițiativei Civice pentru un Parlament Curat este în corespundere cu prevederile Legii nr.64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare și anume în conformitate cu exigențele stabilite de alin. 1 din art.24 al Legii nr.64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, ICPC a demonstrat cu probe afirmațiile cu privire la fiecare candidat PCRМ în parte, care a fost inclus în buletinul „Cunoaște-ți candidatul” că:

"a) informația nu este defăimătoare și/sau nu îl vizează pe reclamant;

informația constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient;

la momentul răspîndirii informației, deși a luat toate măsurile de diligentă, nu putea ști că prin acțiunile sale contribuie la răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient;

informația răspîndită este de interes public."

Totodată, consideră demonstrat că, informația răspîndită vis-a-vis de toți candidații PCRМ este de interes public, avînd în vedere contextul electoral al răspîndirii informației și interesul publicului pentru cunoașterea candidaților pe care urma să-i voteze în scrutinul electoral din 2010.

Toate afirmațiile din broșură se bazează pe surse oficiale (acte normative, hotărîri ale Curții de conturi, etc); informații din presă, care deja au fost făcute publice și nu au fost contestate de persoanele respective.

În consecință, informația cu privire la toți candidații PCRМ, care au fost incluși în broșură:

nu este defăimătoare;

constituie o judecată de valoare, care se bazează pe un substrat factologic suficient

Astfel, solicităm respingerea integrală a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Instanța de judecată audiind părțile, examinînd materialele dosarului consideră acțiunea neîntemeiată din următoarele considerente.

Astfel în ședința de judecată s-a constatat că afirmațiile reclamațiilor n-au denaturat informațiile avute la ei și în baza cărora au expus poziția lor referitor la candidaturile reclamantului.

Avînd în vedere înalta răspundere pe care și-o asumă candidații care se înscriu în cursa electorală pentru a ocupa funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, onestitatea la care se așteaptă electoratul din partea lor, precum și specificul activității candidatului respectiv (director al unei firme de audit și redactor-șef al unei reviste de profil financiar), reclamații au fost în drept a atrage atenția publicului anume sub aspectul acestui criteriu de integritate.

Ținînd cont de cele susmenționate de faptul de conceptele de „onoare” și „demnitate” în legislația și jurisprudența Republicii Moldova, a Curții Europene pentru Drepturile Omului și condițiile de apărare a acestora și că potrivit art.16 Cod civil al Republicii Moldova, „orice persoană are dreptul la respectul onoarei, demnității și reputației sale profesionale”, fiind „în drept să ceară dezmințirea informației ce îi lezează onoarea, demnitatea sau reputația profesională dacă cel care a răspîndit-o nu dovedește că ea corespunde realității.”, de prevederile art.10 din Convenția Europeană și art.32 din Constituția RM, persoanele particulare se bucură de un drept larg de a critica liderii politici, oficialitățile, guvernele și instituțiile statale și ele pot fi pedepsite în ordin civil sau penal în cazul în care criticile lor sunt false din punct de vedere factologic, instanța de judecată ține cont de faptul că, personalitățile politice, care stăruie să-și impună opinia politică, prin însăși acest fapt își exprimă acordul de a fi supuși aprecierilor publice și criticii în mass-media. Astfel politicienii în mod inevitabil și conștient trebuie să accepte verificarea strictă a fiecărui cuvînt și faptă, atît din partea jurnaliștilor, cît și a marelui public, și, în consecință, trebuie să dovedească un grad mai mare de toleranță. Cerințele lor de a fi protejați prin prisma art.10 al

Convenției și art.16 Cod civil trebuie cântărite cu interesele dezbaterii libere a chestiunilor politice. Limitarea în libertatea de exprimare a unui jurnalist în contextul dezbaterii unei probleme de interes public în privința unui politician, în deosebi de rang înalt, constituie o încălcare a art.10 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului (Hotărîrea din 12.02.2008, cauza Flux nr.4 contra Moldovei). Din acest motiv, este deosebit de important, ca în perioada electorală, să fie permisă circulația liberă a opiniilor și informațiilor de orice gen.

Din cele expuse mai sus rezultă că informațiile difuzate de reclamați nu sunt susceptibile de a leza onoarea și demnitatea reclamantului.

Tot odată instanța reține că Declarația Consiliului Europei privind libertatea discursului politic în media (adoptată de Comitetul de Miniștri la 12 februarie 2004, în cadrul celei de-a 872-a reuniuni a Delegaților Miniștrilor) stabilește:

Libertatea de exprimare și informare prin media

Democrația pluralistă și libertatea discursului politic cer ca publicul să fie informat asupra chestiunilor de interes public, ceea ce include dreptul media de a difuza informații negative și opinii critice privind personalitățile politice și funcționarii, precum și dreptul publicului de a primi aceste informații și opinii.

Libertatea de a critica statul sau instituțiile publice

Statul, guvernul sau orice alt organ al puterii executive, legislative sau judiciare poate face obiectul criticilor în media. Datorită poziției lor dominante, aceste instituții nu ar trebui protejate ca atare prin legea penală împotriva declarațiilor defăimătoare sau insultătoare. Atunci când ele beneficiază totuși de o asemenea protecție, aceasta ar trebui să fie aplicată într-un mod foarte restrictiv, evitînd în toate cazurile folosirea sa pentru a restrînge libertatea de a critica. Persoanele care reprezintă aceste instituții rămîn, pe de altă parte, protejate ca indivizi.

Dezbaterea publică și controlul publicului asupra personalităților politice

Personalitățile politice au decis să apeleze la încrederea publicului și au acceptat să facă obiectul unei dezbateri politice publice, fiind în consecință supuși, prin media, unui control public atent și unei critici publice potențial virulente și dure asupra modului în care și-au exercitat sau își exercită atribuțiile."

Tot odată reclamantul solicită dezmințirea de către reclamați a unor date preluate din documente oficiale pe cînd informațiile cuprinse în documente oficiale nu pot fi judecate în ordinea art.16 CC RM, deoarece legislația în privința lor prevede o altă cale de atac.

În conformitate cu art. 238-241 CPC RM, judecata, a

HOTĂRÎT:

Cererea de chemare în judecată înaintată de Partidul Comuniștilor din Republica Moldova către Asociația pentru Democrație Participativă „ADEPT”, Asociația Presei Independente, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției, Centrul de Promovare a Libertății de Exprimare și a Accesului la Informație „Acces-info”, Centrul pentru Jurnalism Independent, Centrul de Investigații Jurnalistice, Fundația Soros-Moldova privind constatarea ca fiind defăimătoare informația ce se referă la concurentul electoral Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, publicată în buletinul "Cunoaște-ți candidatul!" și interzicerea răspîndirii acestuia de respins ca neîntemeiată.

Hotărîrea cu drept de apel în Curtea de Apel Chișinău în termen de 20 zile.

Președinte de ședință

